

A MAGYAR SZÍNJÁTSZÁSRÓL

Írta: Garay Béla

A színház mindig jelentős tényezője volt a társadalmi életnek és a mai időkben pedig különösen fontos szerepet tölt be, mert az emberek szociális, kulturális és nemzeti érzéseit tartja ébren. Ezért volt és marad fontos számunkra.

Nálunk a hivatásos magyar színészet hiányában a színjátszás fejlesztését a műkedvelők vannak hivatva minél komolyabb formában művelni. Éppen ezért kell fokozottabb figyelemmel kísérni a vidéki műkedvelők munkáját, és ügyelni arra, hogy az előadások ne pusztán csak a szórakozni vágyó közönséget elégítsék ki, hanem pontosan betöltsék hivatásukat, ápolják kultúránkat és komoly, tanító hatást érjenek el úgy az előadók, mint a közönség ifjabb elemeinél.

A ma színháza a tömegé, a tömeg pedig a színházban szórakozni akar. Ezért a legszívesebben a hozzá közel álló témájú darabokat nézi. Nem elegendő a fényes díszlet, szemkápráztató kiállítás és a jó játék akkor, ha a darab vérszegény mese alapján épült fel. Ha figyelemmel kísérjük a vidékünkön nap-nap után színre kerülő előadásokról szóló beszámolókat, szomorúan láthatjuk, hogy műkedvelőink mennyire nem érzik át nemes hivatásukat, és milyen bizonytalansággal és rendszertelenül válogatják ki az előadandó darabokat. Láthatjuk, hogy a másor összeválogatásánál szinte bántó módon mellőzik a magyar irodalom legértékesebb darabjait, és ezek helyett idegen írók műveit részesítik előnyben, dacára, hogy ezek a munkák úgy témában, mint miliőben teljesen távol állanak a mi közönségünktől. Nemcsak távolállók, de a falusi népre, különösen az ifjúságra káros hatással vannak. Ezek a derék műkedvelők nagyot akarásukban elfelejtik, hogy nem elég magyarul játszani, hanem a magyar kultúrát igazán csak akkor szolgáljuk, ha minden megnyilatkozásunkban, akár zenei, akár színpadi téren, dokumentáljuk kultúránk magas színvonalát. Nem szabad megengedni, hogy a nagy külföldi városok színházainak minden orfeumi malacságai polgárjogot nyerjenek a mi színpadjainkon.

A művelt Nyugat nagy színházaiban előkelő szerepet töltenek be a magyar írók, csak a mi műkedvelőink mellőzik őket érthetetlen okokból. A mi közön-

ségünknek teljesen magyar előadásokat kell nyújtani, nem pedig olyan előadásokat, melyeknek a magyarsághoz csak annyi közük van, hogy magyarul kerülnek színre.

Azokat a műkedvelő színpadokat, amelyek elkalandoztak, vissza kell téríteni a helyes útra, és kényszeríteni, hogy olyan irodalmi műveket játsszanak, amelyek nincsenek erkölcsrontó hatással az ifjúságra és amelyek nyomán falusi testvéreink ízlésben és kultúrában fejlődhetnek. Félre kell tenni azt a rendezőt, aki annak a nótának a prímhegedőse, hogy nem kell a közönségnek irodalom. Az a rendező, aki bátran mer szakítani ezzel a felfogással, és kikorbácsolja a falusi és kisvárosi színpadokról a mondén világ ízlésének kaptafájára szabott sületlenségeket, és helyettük irodalmunk értékes termékeit helyezi el, az nemcsak a szereplők, hanem az egész jugoszláviai magyarság megbecsülését vívja ki magának.

A magyar kulturális egyesületeknek komoly gondot kell fordítani a műkedvelő színjátszás fejlesztésére, és szövetségbe kell tömöríteni a műkedveléssel foglalkozó egyesületeket. Ez a szervezet látná el majd megfelelő tanáccsal az egyesületeket, és egyben a színre hozandó darabok megszerzését is vállalná. Ha ez meglesz, akkor majd a tanyak és falvak népe is fel tud emelkedni a színjátszás megfelelő színvonalára, és belátják a műkedvelők, hogy maga a műkedvelés nem cél, csak eszköz a művelődés, a megértés és a finomabb ízlés szolgálatában.